

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3

The Academic Administration of School Administrators under Songkhla
Primary Educational Service Area Office 3

วรวิธสิน ไชยอัษฎาพร^{1*} และสุดาพร ทองสวัสดิ์²

Varitsin Chaiatsadaporn^{1*} and Sudaporn Thongsawad²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Graduate student, Department of Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts,
Hatyai University.

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์,
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Lecturer of Department of Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts,
Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: varitsin.cha017@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ประสบการณ์
การทำงาน และขนาดสถานศึกษา และ 3) ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ประชากร ได้แก่
ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 1,962 คน โดยเลือก
กลุ่มตัวอย่างมาจำนวน 332 คน ด้วยวิธีแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษา แล้วสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการ
จับสลากแบบไม่ใส่คืน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยสรุป
พบว่า

1. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการพัฒนา
หลักสูตรการบริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยรองลงมา ตามลำดับ และด้านการวิจัยเพื่อการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด

2. ครูที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่ทำงานในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ มีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This research aimed to 1) examine the level of academic administration of schools' administrators 2) compare the academic administration of schools' administrators, classified by genders, ages, work experiences and school size and 3) compile suggestions about the academic administration of schools' administrators under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 which consists of 1,962 teachers. From that number, 332 teachers will be selected, by ranks and school size, as a sample random sampling group. The research instrument will include a questionnaire and statistics consisting of the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The results are shown below.

1. The overall level of academic administration, in schools' administrators under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3, was ultimately high. When rankings the scores by field classification, it appears that the evaluation and learning assessment field was first, followed by the curriculum development field, then the educational research field, respectively.

2. Opinions on the academic administration of schools' administrators under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3, from teachers with different genders, ages, and work experiences, were not significantly different.

3. Opinions on the academic administration of schools' administrators under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3, from teachers with different school sizes, were different at the statistic difference level of .01

4. By compiling and considering the suggestions of the schools' administrators, it appears that there is a possibility in using those suggestions as guidelines for academic administration of schools' administrators under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3.

Keyword: Academic Administration

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 39 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษาไว้ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคลและงานบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่าการบริหารงานวิชาการนั้นถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการนั้นมีความสัมพันธ์กับคุณภาพของผู้เรียน มีเป้าหมาย คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลเมืองดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (จิตติมา วรณศรี, 2557) ส่งผลทำให้การศึกษาสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศแต่ละยุคแต่ละสมัย เมื่อสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งก่อให้เกิดแรงผลักดันที่จะทำให้สังคมไทยต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้ทันกับสถานการณ์ ด้วยเหตุนี้ แนวคิดในการบริหารการจัดการศึกษาระดับสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิด ความเชื่อ เจตคติและพฤติกรรมการบริหาร รวมถึงการจัดการเรียนการสอน จึงกล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่เป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาที่ต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและเป็นพันธกิจการบริหารงานที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษาตามที่รัฐได้มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชนในท้องถิ่น โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล ในการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษา และชุมชนในท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรของสถานศึกษาส่วนใหญ่จัดโครงสร้างยังไม่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์โครงสร้างการจัดทำสาระการเรียนรู้พื้นฐาน สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ครูผู้สอนขาดเอกสารและสื่อสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้และ กิจกรรมการสอน ครูผู้สอนไม่เข้าใจการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนส่วนมากจะสอนตามตำราและการนิเทศติดตามอยู่ในเกณฑ์น้อย (กุลธิดา เสนกุล, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมุนา

จารย์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนใน ศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า ด้านนิเทศ การศึกษามีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำกว่าด้านการบริหารงาน บุคคล การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานงบประมาณ

การบริหารการศึกษาของสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐาน และคุณภาพ ของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้น การบริหารวิชาการจึงถือเป็นงานหลักของ สถานศึกษา และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพ การศึกษาจะปรากฏเด่นชัดในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าจำเป็นต้องมีระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพของการศึกษาจะดีหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น หลักสูตร การจัดการ เรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล คุณภาพของครูผู้สอนและการบริหารวิชาการ ดังนั้น การบริหาร วิชาการจึงเป็นงานสำคัญ และเป็นภารกิจหลักของบุคลากรทุกฝ่ายที่ต้องร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเต็ม ความสามารถ ตลอดจนต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารวิชาการเพื่อให้การจัดการศึกษา ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสนับสนุนในงานวิชาการ สนับสนุนให้ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร การที่จะตรวจสอบว่าสถานศึกษาใด ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่องานวิชาการสามารถดูได้จากสถานศึกษามีขอบเขตของงานวิชาการ อย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน ครูผู้สอนมีความ ตระหนักและร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง สามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ตามโครงการต่าง ๆ ได้อย่างดีเยี่ยมและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธัญดา ยงยศยิ่ง , 2560)

จากการศึกษาข้อมูลผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปรากฏว่า ในปีการศึกษา 2562 ด้านคุณภาพการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน โดยเปรียบเทียบจากผลการทดสอบ NT และ ONET :ซึ่งคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ NT เท่ากับ 40.58 แต่คะแนนรวมเฉลี่ย NT ระดับประเทศ เท่ากับ 45.70 และคะแนนรวมเฉลี่ย NT ระดับสพฐ. เท่ากับ 45.82 จึงเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่า ระดับประเทศและระดับสพฐ. ส่วนคะแนนรวมเฉลี่ย ONET ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 34.64 แต่คะแนนรวมเฉลี่ย ONET ระดับประเทศ เท่ากับ 37.99 และคะแนนรวมเฉลี่ย ONET ระดับสพฐ. เท่ากับ 36.18 จึงเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนรวมเฉลี่ย ต่ำกว่าระดับประเทศและระดับสพฐ. จึงเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศและระดับสพฐ. (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 3, 2563) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญนอกจากมี การแบ่งงานให้เหมาะกับคนแล้ว ต้องมีการติดตามการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การที่จะ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้นต้องใช้เน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์

ของผู้เรียน การบริหารงานวิชาการจึงเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่จะส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนเพราะเป็นกระบวนการพัฒนาการสอนของครูให้เอื้อต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน จุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนคือ มุ่งพัฒนาบุคลากรให้ได้รับความรู้ความสามารถในการพัฒนางาน ปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึง งานการเรียนการสอน โดยปรับปรุงเทคนิควิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้งานวิชาการเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนและพัฒนางานให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพถึงระดับที่พึงประสงค์ มีขอบข่ายการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นรักษาควบคุมมาตรฐานการศึกษาโดยตรง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนยุ่งยาก เพราะเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายและเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่างกัน แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนในด้านงานวิชาการอย่างดีก็ตามแต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนอยู่เสมอขณะทำงานในสถานการณ์จริง เนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ และต้องเผชิญกับภาวะที่ค่อนข้างหนัก ครูจึงไม่อาจตลอดเวลาได้เพียงพอต่อการเตรียมการสอนของตนให้ทันสมัยอยู่เสมอ การบริหารงานวิชาการจะช่วยส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำทางวิชาชีพ ให้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นรูปแบบของกระบวนการให้ครูมีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและคุณภาพทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีความสมบูรณ์และประสบผลสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นงานหัวใจหลักของสถานศึกษาจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ และช่วยอำนวยความสะดวกแก่งานวิชาการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานด้านวิชาการถือว่า เป็นหัวใจสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้น งานวิชาการจึงมิใช่เพียงแต่ให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้และคิดเลขเก่งเท่านั้น แต่หมายถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หัวใจของการบริหารสถานศึกษา ที่ต้องให้ความสำคัญอันดับแรกโดยมีงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

หลักการบริหารงานวิชาการ

จรุณี แก้วเอียน (2556) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการ ว่าจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร จากภาระงานดังกล่าวของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดหลักในการทำงานโดยเฉพาะหลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ ๆ 3 ประการ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิตและกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะ ปรับปรุงและพัฒนา หลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงาน ซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือ

จากหลายฝ่าย อาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งจะมีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล เพราะในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารไม่สามารถทำคนเดียวได้ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถของบุคลากร นั่น คือผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ กับการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งในการร่วมคิด วางแผนการทำงานร่วมปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

หลักการ 3 องค์ประกอบ (3 -Es) (จตุณี แก้วเอี่ยม, 2556) ได้แก่

2.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ในขณะที่ดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

2.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Output) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้นรวมทั้งการคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้คำสองคำนี้ควบคู่กันคือ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อยโดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหารแต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น การลงทุนในทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความประหยัดเช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะใช้กลวิธีอย่างไรในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพโดยอาศัยความประหยัด บุคลากร งบประมาณ วัสดุและเทคโนโลยี และใช้เวลาอันน้อยอีกด้วย

3. หลักการความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษาและการวิจัย เป็นต้น หลักการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญก่อให้เกิดลักษณะความเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการต่าง ๆ เพราะด้านการบริหารการศึกษามีหลักและกระบวนการในการดำเนินการ จึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักการของศาสตร์ในสาขาวิชา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการมีหลักการบริหาร ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตที่ได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้นั้น คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถทักษะคุณภาพและการจัดการได้ การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความ

เข้มแข็งซึ่งเรียกว่า ธรรมาภิบาล มาบูรณาการให้เข้ากับการดำเนินการต่าง ๆ การบริหารงานวิชาการก็ต้องมีหลักธรรมาภิบาล

3. หลักความคุ้มค่า คือ การได้ผลผลิตคุ้มค่าแก่การลงทุน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามที่กำหนดของหลักสูตร ไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

4. หลักนิติธรรม หมายถึง ความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ทุกคนต้องปฏิบัติเป็นไปในทางเดียวกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

แววยอรี ลาเตะ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอมายอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 พบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอมายอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอมายอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อิชลิษา อะดำ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) พฤติกรรมการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยพฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านการสอนสูงกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนพฤติกรรมการปฏิบัติงานด้านสนับสนุนการสอนมีระดับพฤติกรรมต่ำที่สุด

ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

มูนา จารง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ การศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการจัดทำระเบียบและด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สุภรัตน์ สิงห์หน (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอกำแพงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

เวชยันต์ สรรพเศียร (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียนปะเหลียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปะเหลียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปะเหลียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูของกลุ่มโรงเรียนปะเหลียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปะเหลียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่าในการวางแผนงานวิชาการสถานศึกษามีการจัดทำแผนโดยจัดให้มีการสำรวจปัญหาความต้องการจากฝ่ายต่าง ๆ แล้วนำปัญหาเสนอคณะกรรมการวิชาการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูลสถิติเพื่อช่วยกำหนดนโยบาย ส่วนการวางแผนเพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น การจัดการเรียนให้ผู้เรียนเลือกตามความต้องการนั้น ทางสถานศึกษาได้จัดให้สอดคล้องกับอาชีพของคนในท้องถิ่นแล้ว จัดแผนการเรียนให้ผู้เรียนเลือกตามความต้องการของตนเอง โดยผู้บริหารจะวางแผนและกำหนดตัวบุคคลกับรายวิชาที่เปิดสอน โดยมอบหมายให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้ทางสถานศึกษามีการพัฒนาการเรียนการสอน โดยจัดส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรม จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้ครูผู้สอนใช้มีกรณีศึกษาในและมีการติดตามผลจากแผนการสอนรายวิชา โดยหัวหน้าหมวด ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนการสอน และผลิตสื่อ ส่วนข้อสรุปจากงานวิจัยในต่างประเทศ คือ ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมากกว่าบุคคลอื่นในสถานศึกษาทั้งนี้ในการทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารควรใช้เวลาให้มากเพราะถือว่าเป็นงานสำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น

สถานภาพส่วนตัว

1. เพศ

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2. อายุ

2.1 ต่ำกว่า 30 ปี

2.2 30-40 ปี

2.3 41-50 ปี

2.4 51 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์การทำงาน

3.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.2 5-10 ปี

3.3 มากกว่า 10 ปี

4. ขนาดของสถานศึกษา

4.1 ขนาดเล็ก

4.2 ขนาดกลาง

4.3 ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สงขลาเขต 3 ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การจัดการเรียนรู้
3. การวัดและประเมินผลการศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา
6. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,962 คน จากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลากแบบไม่ใส่คืน จำนวน 332 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 สร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ และมีคำถามปลายเปิดจำนวน 6 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .974

การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามโดยใช้ Google Form ไปยังสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รับการตอบแบบสอบถามกลับมา 259 คนจากทั้งหมด 332 คน คิดเป็นร้อยละ 78.01

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวมและรายด้าน

(n=259)

การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.36	.51	มาก
2. การจัดการเรียนรู้	4.44	.46	มาก
3. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	4.48	.50	มาก
4. การวิจัยเพื่อการศึกษา	4.05	.60	มาก
5. การนิเทศการศึกษา	4.33	.54	มาก
6. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.34	.55	มาก
รวม	4.33	.46	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .50) ด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .46) และด้านการวิจัยเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .60)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรเพศ

การบริหารงานวิชาการ	ชาย		หญิง		t	P
	n=72		n=187			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.50	.43	4.31	.53	2.736**	.007
2. การจัดการเรียนรู้	4.50	.38	4.41	.49	1.293	.197
3. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	4.60	.46	4.43	.51	2.351*	.019
4. การวิจัยเพื่อการศึกษา	4.06	.58	4.04	.60	0.221	.826
5. การนิเทศการศึกษา	4.39	.52	4.31	.55	1.183	.238
6. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.50	.49	4.28	.57	2.838**	.005
รวม	4.42	.40	4.29	.48	2.004*	.046

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรเพศ ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรอายุ

	ต่ำกว่า 30 ปี		30-40 ปี		41-50 ปี		51 ปีขึ้นไป			
การบริหารงานวิชาการ	n=26		n=113		n=71		n=49		F	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.24	.56	4.38	.48	4.35	.51	4.40	.55	.693	.557
2. การจัดการเรียนรู้	4.34	.45	4.46	.44	4.44	.48	4.42	.49	.542	.654
3.การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	4.37	.58	4.50	.46	4.46	.55	4.51	.50	.548	.650
4. การวิจัยเพื่อการศึกษา	4.02	.71	4.11	.59	4.05	.56	3.91	.60	1.223	.302

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	ต่ำกว่า 30 ปี		30-40 ปี		41-50 ปี		51 ปีขึ้นไป			
การบริหารงานวิชาการ	n=26		n=113		n=71		n=49		F	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
5. การนิเทศการศึกษา	4.27	.57	4.36	.52	4.36	.53	4.25	.61	.650	.584
6. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.30	.61	4.39	.51	4.33	.54	4.28	.65	.531	.662
รวม	4.25	.51	4.36	.42	4.33	.47	4.29	.46	.571	.634

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรอายุ ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน

การบริหารงานวิชาการ	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี		F	P
	n=39		n=83		n=137			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1.การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.30	.51	4.30	.54	4.41	.49	1.445	.238
2.การจัดการเรียนรู้	4.38	.43	4.46	.44	4.44	.49	.411	.663
3.การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	4.51	.49	4.49	.52	4.46	.50	.154	.857
4.การวิจัยเพื่อการศึกษา	4.08	.66	4.03	.59	4.05	.58	.128	.880
5.การนิเทศการศึกษา	4.33	.54	4.37	.55	4.31	.55	.302	.739
6.การพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.35	.58	4.44	.52	4.28	.56	2.148	.119
รวม	4.32	.47	4.34	.44	4.32	.47	.069	.934

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก n=69		ขนาดกลาง n=144		ขนาดใหญ่ n=46		F	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.36	.50	4.29	.53	4.59	.37	6.627**	.002
2. การจัดการเรียนรู้	4.46	.44	4.38	.49	4.58	.36	3.633*	.028
3. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	4.51	.47	4.39	.54	4.72	.32	8.143**	.000
4. การวิจัยเพื่อการศึกษา	4.06	.58	4.01	.61	4.12	.58	.585	.558
5. การนิเทศการ ศกษา	4.35	.54	4.26	.57	4.51	.42	.3719*	.026
6. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้	4.40	.51	4.24	.58	4.58	.46	.7308**	.001
รวม	4.35	.43	4.26	.49	4.51	.34	5.732**	.004

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Sheffe จะเห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีข้อแตกต่างดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามทัศนะของครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. การจัดการเรียนรู้ ตามทัศนะของครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา ตามทัศนะของครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. การนิเทศการศึกษา ตามทัศนะของครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ตามทัศนะของครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ครูที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางวิชาการสามารถนำพาให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นให้ทันสมัยตรงตามบริบทสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน
2. การจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารควรให้ครูได้จัดการเรียนการสอนเป็นหลักอย่างเต็มที่ ลดภาระงานครู ให้ครูได้สอนตรงตามวิชาเอกที่ถนัด ครูควรสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแบบประเมินที่หลากหลาย จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน
4. การวิจัยเพื่อการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน และสามารถนำผลการวิจัยมาช่วยแก้ปัญหาอย่างแท้จริง
5. การนิเทศการศึกษา คุณครูทุกคนควรได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการนิเทศ ให้เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนระหว่างครูผู้สอนด้วยกัน
6. การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารควรสนับสนุนสื่อการเรียนรู้และงบประมาณอย่างเพียงพอ รวมถึงให้ครูจัดทำทะเบียนคุมสื่อเพื่อให้เห็นการพัฒนาและความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ

สรุปและอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ เช่น การวางแผนงานวิชาการ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอแนะสำคัญ เช่น ผู้บริหารควรเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารควรสนับสนุนกิจกรรมทางวิชาการ ผู้บริหารควรกำหนดแผนนโยบายทางวิชาการอย่างเป็นระบบ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของอิชลีนา อะดำ (2559) ที่ได้ข้อสรุปว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และธัญดา ยงยศยิ่ง (2560) ได้พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการแนะแนว และสอดคล้องกับมูนา จารง (2560) ที่ได้ข้อสรุปจากงานวิจัยว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3 อันดับ พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ตามลำดับ และเวชยันต์ สรรพเศียร (2561) ได้ข้อสรุปจากงานวิจัยว่า ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปะเหลียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน และ ขนาดสถานศึกษา มีรายละเอียดการอภิปราย ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดหลักการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทาง วิชาการ โดยการยอมรับของสังคมมากขึ้น ซึ่งอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ จึงทำให้ครูที่มีเพศ อายุ และ ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญดา ยงยศยิ่ง (2560) ซึ่งเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ มีเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของมูนา จารง (2560) พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกเพศ การศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำระเบียบและด้านการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และงานวิจัยของเวชยันต์ สรรพเศียร (2561) พบว่า ครูของกลุ่มโรงเรียนปะเหลียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนปะเหลียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่ทำงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำงานในสถานศึกษาต่างกัน ย่อมมีการ วางแผน งบประมาณ นโยบาย และกิจกรรมทางวิชาการที่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของครูจึงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสุภารัตน์ สิงห์หน (2560) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 ยกเว้นด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของแววยอร์ ลาเตะ (2558) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอมาบยอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2 จำแนกตามตัวแปรสถานศึกษา มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.

2564-2565. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

กุลธิดา เณกุล. (2554). รายงานวิจัยเรื่องตัวชี้วัดการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบัน

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

จรรณี แก้วเอียน. (2556). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ

สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

จิตติมา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณ พิมพ์ 3.

ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 3 (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต)

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.

มูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่าย

ตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2. (การค้นคว้าอิสระ

ครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา : นำศิลป์โฆษณา.

เวชยันต์ สรรพเศียร. (2561). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ กลุ่ม

โรงเรียนปะเหลียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา

แววยอร์ ลาเตะ. (2558). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอมาบยอ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 (การค้นคว้าอิสระครุศาสตร

มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา

สันติ บุญภิรมย์. (2552). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บึก พอยท์.

สุภารัตน์ สิงห์หน. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอแก่งหางแมว สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา

มหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2563). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.
2563 – 2565. สงขลา: กลุ่มนโยบายและแผน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

อีชลิษา อะดำ. (2559). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรม
ปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาจังหวัดปัตตานี (สารนิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา